

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА
МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ**

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

**ІНТЕНСИФІКАЦІЯ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ З
ВИКОРИСТАННЯМ МЕТОДУ СУГЕСТОПЕДІЇ**

Спеціальність «014 Середня освіта (Мова та література(англійська))»

СВО – магістр

Виконавець: Паллаг Г.О.

Студентка 2-курсу групи СО (МЛ(А)) – 2м _____

(підпис)

Науковий керівник:

канд.пед.наук, доц.Гарапко В.І. _____

(підпис)

Робота допускається до захисту:

Зав.кафедри:

д.пед.наук, доц.Теличко Н.В. _____

(підпис)

« ____ » _____ 2019

Зміст

РОЗДІЛ I. АНАЛІЗ ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИХ ПІДХОДІВ РОЗВИТКУ ІНТЕНСИВНОГО НАВЧАННЯ.....	6
1.1 Витоки зародження інтенсивних технологій навчання.....	6
1.2 Уточнення основних категорій і понять, що характеризують інтенсивне навчання.....	16
1.3 Основні підходи до вирішення проблеми інтенсифікації навчання...18	
РОЗДІЛ II. ВПРОВАДЖЕННЯ СУГЕСТИВНОГО МЕТОДУ В ІНТЕНСИВНЕ ОВОЛОДІННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ.....	25
2.1 Систематизація найбільш поширених теоретико-методологічних технологій інтенсивного навчання іноземної мови.....	25
2.2 Педагогічне та лінгвістичне забезпечення умов реалізації методу сугестопедії для інтенсифікації навчання іноземної мови.....	60
Висновки до другого розділу	65
РОЗДІЛ III. НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ДОПОМОГОЮ МЕТОДУ СУГЕСТОПЕДІЇ.....	67
3.1. Поняття про цілісний сугестопедичний навчально-виховний процес67	
3.2. Науково-методичні поради щодо впровадження методу сугестопедії в систему навчання іноземної мови	76
Висновки до третього розділу.....	81
ВИСНОВКИ.....	8
3	
СПИСОК	ВИКОРИСТАНИХ
ДЖЕРЕЛ.....	85

ВСТУП

Актуальність дослідження полягає в аналізі проблеми успішного володіння іноземною мовою, яке набуває особливої уваги в інформаційному суспільстві сьогодення на вістрі соціальних трансформацій, процесів глобалізації та інтеграції, які значно підвищують вимоги до соціально орієнтованої комунікації на всіх етапах інституціонального навчання, професійної діяльності, у сфері міжособистісного та міжкультурного спілкування. Знання іноземної мови стало невід'ємною складовою компетентності будь-якого фахівця, саме тому викладання іноземної мови у всіх типах навчальних закладів потребує покращення та удосконалення. В психолого-педагогічній науці ведеться пошук способів та методів, які б дозволили підвищити темпи навчання, не знижуючи його якості. Одним із шляхів реформування процесу навчання іноземної мови у школі є його інтенсифікація, акцент на практичному володінні мовою з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей учнів.

Узагальнення як вітчизняних, так і зарубіжних досліджень (Ю. К. Бабанський, Б. Ц. Бадмаєв, І. Г. Белякова, Н. І. Бичкова, Л. Ш. Гегечкорі, Я. В. Гольдштейн, І. О. Зимня, Г. О. Китайгородська, О. О. Леонтьєв, Г. К. Лозанов, О. П. Околелов, В. В. Петрусинський, Н. В. Смирнов, І. Ю. Шехтер, Н. D. Brown, P. Pimsleur, J. C. Rischards, Н. Н. Stern та ін.) засвідчує, що незважаючи на певні здобутки в побудові різних технологій інтенсивного навчання іноземних мов, ця проблема залишається недостатньо опрацьованою в аспекті обмеженості широкого використання запропонованих підходів, відсутності психологічного розуміння інтенсивності та інтенсифікації, а також урахування особистісних особливостей тих, хто навчається.

Враховуючи те, що розповсюджені підходи до інтенсивного навчання іноземної мови недостатньо адаптуються до умов мовної підготовки учнів, тобто відображаються переважно авторські позиції, що не можуть мати

широкого застосування в системі навчальної діяльності учнів, постає питання про проведення досліджень, які б могли змінити цю ситуацію на краще.

Зазначені причини обумовили актуальність теми магістерської роботи **«Інтенсифікація навчання іноземної мови з використанням методу сугестопедії»**.

Мета дослідження - теоретично обґрунтувати особливості інтенсивного навчання іноземної мови учнів закладів середньої освіти за допомогою методу сугестопедії.

Завдання дослідження.

1) Проаналізувати та узагальнити теоретико - методологічні підходи щодо чинників та принципів інтенсивного навчання за допомогою методу сугестопедії.

2) Узагальнити зміст існуючих методів інтенсивного навчання іноземної мови.

3) Описати навчально-виховний процес вивчення іноземної мови за допомогою методу сугестопедії.

Об'єкт дослідження – інтенсифікація навчання іноземної мови у закладі середньої освіти за допомогою методу сугестопедії.

Предмет дослідження - особливості впровадження методу сугестопедії в інтенсивне навчання іноземної мови.

Методи дослідження. Для реалізації завдань дослідження було підібрано комплекс взаємодоповнюючих, адекватних предмету методів: теоретичних - аналіз вітчизняних і закордонних наукових джерел, синтез концепцій та підходів до вивчення особливостей інтенсивного навчання.

Наукова новизна одержаних результатів магістерської роботи полягає в тому, що: вперше виявлено сукупність основних принципів (врахування індивідуально-особистісних особливостей; технологізація інтенсивного навчання; стимулювання активізації емоційно - комунікативного потенціалу та ін.) та умов (занурення та динамічність), дотримання яких забезпечує ефективність реалізації процесу інтенсивного оволодіння іноземною мовою;

дістали подальшого розвитку уявлення про зміст процесу інтенсивного навчання та методу сугестопедії, підходи щодо організації інтенсивного навчання за допомогою методу сугестопедії.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання отриманих даних у практиці навчання як в системі мовної підготовки учнів, так і в межах навчального процесу в різних освітніх установах.

Апробація результатів. Основні положення та результати магістерської роботи доповідались на міжнародних науково - практичних конференціях, конгресах, симпозіумах, на засіданнях кафедри англійської філології та методики викладання іноземних мов (2017-2019). Зокрема, у збірнику наукових праць студентів, аспірантів та молодих вчених «Наука майбутнього» (Мукачево, 2019)

Структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури й додатків. Загальний обсяг становить 96 сторінок, основний зміст представлений на 90 сторінках. Список використаної літератури складає 120 джерел українських і зарубіжних авторів.

ВИСНОВКИ

У магістерській роботі представлено теоретичне узагальнення наукової проблеми інтенсивного навчання іноземної мови за допомогою методу сугестопедії унів загальноосвітніх навчальних закладів. Розробка цієї проблеми передбачала уточнення змісту інтенсивного навчання та основних підходів до його організації, а також аналіз впровадження методу сугестопедії в інтенсивне навчання іноземної мови.

У роботі на підставі теоретико-емпіричного дослідження проблеми інтенсивного навчання іноземної мови та методу сугестопедії показана її як теоретична, так і практична актуальність та багатоаспектність. Розширено

розуміння інтенсивного навчання, яке характеризується як процес, обмежений в часі, що забезпечує засвоєння значного обсягу інформації з максимальним ефектом запам'ятовування і відтворення її з боку тих, хто навчається, шляхом актуалізації психологічних можливостей особистості.

Узагальнення психологічного змісту існуючих методів інтенсивного навчання іноземної мови дозволило умовно виділити серед них системні, фрагментарні та інтеграційні. Перші спираються на використання механізмів свідомості та підсвідомості, створення сприятливих психологічних умов навчання (сугестопедагогічний, емоційно-смысловий, занурення, активізації резервних можливостей особистості, а також сугестокібернетичний інтегральний метод прискореного навчання дорослих). Другі передбачають лише свідоме засвоєння інформації, розраховані на більш тривалий термін навчання (системно-компактний, системно-комунікативний). Останні реалізуються як самостійно, так і в комплексі з іншими (система емоційної регуляції навчальної діяльності, ритмопедія, гіпнопедія, релаксопедія, НЛП, метод Silent way, рольові та інтерактивні ігри, комп'ютерні програми та ін.).

Запропоновано опис методу сугестопедії в інтенсивному навчанні іноземної мови, де під сугестією розуміють спосіб засвоєння людиною інформації, обминаючи усвідомлюване сприйняття. У навчальному процесі сугестія (навіювання) - це особливий вид психічного впливу (головним чином словесного) на людину, який викликає в неї некритичне сприйняття того, що навіюється. Для реалізації сугестивного впливу існують різні засоби (Г.К. Лозанов), які класифікують по принципу складності на складні: авторитет; інфантилізація та елементарні: двоплановість; інтонація; ритм; концертна псевдопасивність.

Сугестивні форми представлення інформації на іноземній мові можуть бути різними, починаючи від аутогенного тренування, спрямованого на управління станом того, хто навчається, і зняття стресу, і закінчуючи ігровими формами навчальної діяльності, при застосуванні яких інформація сприймається окрім активного засвоєння, тобто в обхід критикуючої

особистості того, хто навчається.

У процесі проведення тренінгу доцільно використовувати базисні тренінгові методи, модифіковані на групову ситуацію, групова дискусія (структуровані, так і неструктуровані (які часто виникали спонтанно), ігрові методи: ситуаційно-рольові, творчі, імітаційні, лінгвістичні та ділові ігри; мозкові штурми. Мозковий штурм має чотири основних правила: 1) учасники не повинні критикувати ідеї інших людей, якими б дивними ці ідеї їм не здавалися. 2) потрібно придумати якнайбільше ідей; 3) потрібно заохочувати дивні та нестандартні ідеї; 4) у процесі мозкового штурму рекомендується, щоб кожний учасник доповнював попередню відповідь.

Складання концептуальних карт може розглядатися як один із видів мозкового штурму. Методи, спрямовані на розвиток соціальної перцепції: вправи-метафори; дослідницькі проекти (особистісні, парні, групові; короткотривалі, середньотривалі та довготривалі; пошукові, творчі, рольові, ігрові, інформаційно зорієнтовані, практико зорієнтовані); метод кейсів: класичний, інцидентний та інсценований.

Дебати. Саме цей метод використовується дуже активно завдяки багатьом своїм перевагам: учні навчаються знаходити необхідну їм інформацію, бути акуратними та точними, аналізувати інформацію, виокремлювати головне та другорядне і представляти свої ідеї в чіткій манері. Аналіз літератури дає змогу говорити про існування трьох популярних типів портфоліо: робочий портфоліо, шоу-кейс портфоліо і портфоліо для записів (чи оціночний).

Дана магістерська робота не є вичерпною. Подальший науковий пошук можна здійснювати в рамках удосконалення психолого-педагогічного змісту методу сугестопедії в навчанні іноземної мови, дослідження розвитку іншомовних здібностей в процесі інтенсивного навчання мови, а також уточнення психолого-педагогічних вимог до особистості вчителя, який працює в інтенсивній парадигмі.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>